

הוא בוצינא בלחודוהי, שהוא בחינת חד, וכמאמר * אנת הוא חד ולא בחושבן, ולהיותו בבחינת חד בעצם הנה כאשר הוא בא בהתגלות הוא ולא בחושבן, והוא בבחינת ריבוי ביותר, אבל לאמיתו הוא בבחינת חד ממש. והנה מה שנאצלו הספירות במספר עשר, כדאיתא בס"י, עשר ספירות עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר, הנה זהו ע"י הצמצום שהי' באור א"ס ב"ה, דעל ידי הצמצום הרי בא האור והגילוי בבחינת מדה וגבול, ולכן הם במספר ע"ס, ובכ"ז הנה אחר הצמצום נתהוו מ"מ עולמות בל"ג ובלי שיעור, וכמ"ש ועלמות אין מספר, וכמארז"ל א"ת עלמות * אלא עולמות שהן עולמות בלי שיעור ומספר כלל, וכדאיתא באדר"ר * בגולגלתא יתבי תריסר אלפי עלמין, והמספר הזה די"ב אלף הוא רק לפי הענין שמדבר שם, שזהו מספר כזה, אבל באמת הוא בל"ג, עד שגם במדריגה היותר תחתונה דמדריגת האצילות שהוא בחינת מלכות דאצילות הנה בא ממנה הריבוי והתהוות עד אין מספר, וכמ"ש מה רבו מעשיך ומה גדלו מעשיך שהם ריבוי הנבראים וגדולי הנבראים (כמבואר בד"ה וארא*). דכ"ז הוא לפי שהאור הוא אין סוף ובל"ג, ולכן הנה גם כמו שבא ע"י הצמצום הנה ההתהוות הוא בלי מספר וגבול.

(יג) והנה, מה שאומר למטה עד אין תכלית, קאי על הגילוי וההתפשטות שהוא בבחי' התפשטות בבחי' אין סוף ואין שיעור ובל"ג ממש עד למטה מטה, במדריגות היותר אחרונות והיותר תחתונות, וזהו אוא"ס למטה עד אין תכלית שהתפשטו האור הוא בבחינת א"ס ובל"ג כלל, עד מדריגה היותר מטה מטה. דהנה עולמות הא"ס שלפני הצמצום, ועולם האצילות, דשם מאיר האור אין סוף בגילוי, ה"ה כלים לאור אין סוף, להיות דגם הכלים ה"ה אלקות ממש, וא"כ אין פלא כלל דהאור א"ס מאיר שם בגילוי, וכן אין פלא מה שהם יכולים לקבל אוא"ס הגלוי, אבל עולמות בי"ע, ה"ה בחינת מטה, דכלים דאצילות הם כגופא לנשמתא, משא"כ בי"ע הם בחי' לבושים, וכמב' בפתח אלי' דכמה לבושין תקינת לון דקאי על בי"ע שהם רק לבושים בלבד לאור הכלים דאצילות (שהם בבחי' גופא כנ"ל המתלבש בהם) וכמאמר * אימא עילאה מקננא בכורסיא, דאימא עילאה הוא בחינת בינה דאצילות, ה"ה מקננא בכורסיא עולם הכסא שהוא עולם הבריאה, שית ספירן ביצירה ואופן בעשי', דלכך נק' בי"ע מטה לפי שהם רק לבושים לאור האצילות, ובלבושין דבי"ע אומר, דמינייהו פרחין נשמתין לבני נשא, שהם הנשמות, דהנה רוב הנשמות * הן נשמות דבי"ע, ורק חד בדרא, בדורות הראשונים, הם נש' דאצילות, אבל רוב הנשמות הם נש' דבי"ע, אלא שבבי"ע גופא, הנה הנשמות הם פנימי' ומלאכים חיצוני' ועולמות הם חיצוני' דחיצוני' ובריבוי ההשתלשלות דהשתל' האור בבי"ע ממדריגה למדרי' בריבוי*

וכמאמר : אליהו בת"ז בהקדמה.

א"ת עלמות : זח"ג עא, ב. הקדמת ת"ז קרוב לסופה. וראה ג"כ זח"ג נח, ב.

וכדאיתא באדר"ר : זח"ג קכה, ב. — להעיר מאגרת הקדש סי' ר' (קל, א) לקו"ת פי

במדבר רד"ה וארשתיך.

בד"ה וארא : ראה תו"א ד"ה וארא — השני.

וכמאמר אימא : ת"ז תי' וא"ו.

רוב הנשמות : ראה לקו"ת שה"ש עוד ביאור ע"פ יונתני. וש"נ.

המדרי', הרי מתעלם ומסתתר האור ממדרי' למדרי' עד שבהגיע האור לעולם הגלגלים והמזלות הרי מתעבה ומתגשם, ולכן כל ההשפעה והגילוי בעולם התחתון ועולם הגשמי דעוה"ז הוא ע"י הגלגלים ומזלות, וכמ"ש וממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים, וכמאמר, אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל, שהוא בא מאור וחיות האלקי ששופע דרך הגלגלים ומזלות, דזהו השפלה גדולה, מה שהאלקות בא בהעלם והסתר גדול כ"כ, בריבוי העלמות, והסתרים דריבוי ההשתל' דבי"ע עד שבא בהשפעה חיצוני' וגשמי' ¹⁰ ובפרט, כמו שבא בהריבוי צמצומים העלמות והסתרים עד שיכול להיות דבר ההיפך מאלקות לגמרי, והיינו לשכוח על הוי' לגמרי ח"ו, ומכ"ש כמו"ש בקליפה וס"א לאמר לי יאורי ואני עשיתיני, שזהו היפך האמת ממש, דהאמת הוא דויברך יעקב את פרעה (ואיתא בתנחומא הובא ברש"י במקומו), ובמה ברכו, ברכו שיעלה נילוס לקראתו, והוא השפעת הטוב העליון שנמשך, הנה פרעה מלך המצרים וגבולים, הוא עוד כפוי טובה, ואומר * לי יאורי ואני עשיתיני, שהוא היפך האמת, אשר כמו"כ ישנו גם בעבודה * בכל או"א בבעלי עסקים ויושבי אהל, דבבעלי עסקים הוא, מה שחושב דכחי ועוצם ידי עשה לי את כל החיל הזה, דהגם שיודע ומאמין שהוא הנותן לך כח לעשות חיל, וברכת הוי' היא תעשירי, ומוזכר ש"ש על כל דבר ודבר בעסקו, ומ"מ הנה חושב, דכחו ועוצם ידו, היינו דחכמתו עמדה לו, ולזאת הנה בזמן העילוי, בכל הענינים, יעז בהוותו, שהוא מתגאה בעצם מהותו, ונדמה לו כי חכמתו עמדה לו, וכן להיפך, בזמן הדוחק ח"ו, הוא בנמיכת רוח ושפלות דשניהם אינם אמת, דמאחר דברכת הוי' היא תעשירי הרי צ"ל בהשואה בהרגש נפשו, אלא דיש בו חסרון, דכמו"כ הוא ביושבי אהל, דהגם שלומד תורה, ויודע שהוא תורת הוי', ובכ"ז, הרי אפשר חלילה שבכח התורה אומר דבר הלכה שהוא היפך התורה, והוא כדוגמת בעלי העסקים דהגם דמאמין בהוי', באמונה פשוטה שהוא ית' הנותן כח לעשות חיל, וברכת הוי' היא תעשירי, ובכ"ז הנה כאשר עניניו מצליחים, לבו זחוהה עליו, ויתגאה בעצמו כו', וכאשר ח"ו דחוק לו, ה"ז מעיק לו ביותר, ושפל בעיני עצמו, דטעם הדבר הוא, לפי דעצם יסוד העסק אינו כדבעי, דזה שמאמין, דהוא ית' הנותן כח לעשות חיל, הוא רק אצלו באמונה פשוטה בלבד, אבל יסוד העסק והמו"מ אינו כדבעי להיות ע"פ התורה, ולכן היוצא מזה הוא כנ"ל. וכן הוא ביושבי אהל, דהגם שלומד תורה, ויודע שהוא תורת הוי', אבל עצם הלימוד וגוף הידיעה אינם כדבעי, והוא, דכאשר לומד את התורה, והיינו בעת לימודו שוכח על נותן התורה, כ"א הוא אצלו ענין שכלי, ולהיותו אצלו שכלי בלבד, הנה אח"כ כשיודע מה שלמד, הגם שיודע שזהו תורת הוי', ובכ"ז הרי גם הוא שכלי, ולכן יכול ח"ו לומר דבר, ולדייק ענין בשכלו, מה שהוא היפך התורה, והיינו דכללות הענין, דהגם שמקבל חיות מאלקות ממש, ומ"מ יכול להיות ח"ו היפך האלקות, והוא לפי שהאור בא בריבוי צמצומים העלמות והסתרים ביותר, דזהו"ע הטבע לשון טובעו בים סוף, שהאור הוא מוטבע בהסתר וההעלם ביותר, שבא מריבוי ההשתלשלות דהאור, שמשתלשל ממדריגה למדריגה עד המדרי' היותר אחרונות.